

Muusika

Õpetuse eesmärgid

Muusikaga taotletakse, et õpilane:

1. tunneb rõõmu musitseerimisest;
2. omandab muusika kuulamise kogemuse;
3. laulab ja esineb pingevabalt;
4. rikastab oma tundeelu muusikaelamuse kaudu;
5. kujundab muusikalist maitset.

Õppetöö rõhuasetused I kooliastmes

Muusikas pööratakse tähelepanu helide, müra ja kõne eristamisele. Praktilise tegevuse käigus tekitatakse ise mitmesuguseid helisid vahendite ja/või oma häälega. Samuti pööratakse tähelepanu laulmisele ning liikumisele muusika rütmis (liigutused kehaga, käega, liikumine ruumis).

Õpetaja suunamisel kuulatakse eri rütmis ja tempos muusikapalu, tutvutakse kiire ja aeglase; rõõmsa ja kurva muusikaga. Helivältusi väljendatakse konkreetsete ja mõistetavate rütmisõnadega, meloodia kõrguse muutusi tähistatakse tajutavate käeliigutuste või joonistega tahvlil.

Muusika aine kaudu koordineeritakse liigutusi, arendatakse rütmitunnet, silma ja käe koostööd.

Taotletavad õpitulemused I kooliastmes

1. klassi lõpuks õpilane:	2. klassi lõpuks õpilane:	3. klassi lõpuks õpilane:
<ol style="list-style-type: none">1. teeb vahet kõrgel ja madalal helil;2. teeb vahet kiirel ja aeglasel muusikal;3. tunneb rütmivorme TA, TI-TI, plaksutab neid kaasa;4. liigub lihtsa muusika rütmis;5. mängib õpitud rütme tuttaval rütmipillidel;6. tunneb ära Eesti hümnid, käitub hümnid laulmise ajal õigesti;7. osaleb õpitud laulumängude mängimisel, hoiab rivi ja sõõri.	<ol style="list-style-type: none">1. teeb vahet pikal ja lühikesel helil ja reageerib nendele erinevalt;2. eristab kurvakõlalist meloodiat rõõmsakõnalisest;3. tunneb helipikkusi ja rütmivorme TA, TI-TI, paus (ühelõigiline), mängib õpitud rütme tuttava laulu saateks kaasa;4. laulab lihtsamat regilaulu kooriosa;5. laulab peast mõnda lastelaulu;6. mõtleb välja liigutusi tuttavates laulumängudes.	<ol style="list-style-type: none">1. teab peast 3–4 lastelaulu;2. laulab tuttavat laulu võimalikult selge diktsiooni ja õige kehahoiuga vaikselt/valjusti;3. tunneb tutavas laulus rütmivõtmust TA-A, reageerib sellele keha liikumisega;4. tähistab käega viibates kaheosalist taktimõõtu;5. tunneb kuulatud muusikapala iseloomu (kurb, rõõmus; aeglane, kiire);6. tunneb hümnid, laulab esimest salmi kaasa;

		<p>7. teab mõnda rahvakalendri tähtpäevadega seotud rahvalaulu, osaleb nende laulmisel (mardi- ja kadrilaulud);</p> <p>8. mängib paarides laulumänge („Me lähme rukist lõikama“ vm).</p>
--	--	--

Õppesisu

1. klass	2. klass	3. klass
<ul style="list-style-type: none">• Õppesisu ja –tegevus• Laulmine ja hääle arendamine.• Kõlava ja vaba tooni taotlemine laulmisel.• Õige laululise hingamise arendamine kõlalise puhtuse, selge diktsiooni ning ilmekuse saavutamiseks.• Eakohased lastelaulud, rahva- ja mängulaulud.• Meloodia: meloodia liikumise suundade jälgimine; kõrgete ja madalate helide eristamine; ja rütm• Helivältusi väljendatakse rütmisõnadega SAMM, JOOKSEN, SE-EIS.• Muusika kuulamine: karakterpalu ja lastelaule.• Mäng pillidel: kaasmängud rütmipillidel.	<ul style="list-style-type: none">• Laulmine ja hääle arendamine: kõlava ja vaba tooni taotlemine laulmisel.• Muusikateadmised ja oskused: meetrum ja rütm, rõhulised ja rõhuta helid, kiire ja aeglane liikumine muusikas.• 2- ja 3-osaline taktimõõt, selle viipamine.• Helipikkused ja rütmivormid TA, TI-TI, SE-EIS, PAUS, rütmilised kaasmängud, improvisatsioon.• Meloodia: meloodia liikumise suundade jälgimine; kõrgete ja madalate helide eristamine; relatiivsete astmete SO, MI, RA tundmaõppimine.• Muusika kuulamine: lastelaulud ja instrumentaalsed karakterpalad; muusikažanrid marss, polka, valss.• Mõisted: luuletaja, helilooja, solist, koor, koorijuht, ansambel.• Mäng pillidel: kaasmängud lauludele	<ul style="list-style-type: none">• Laulmine ja hääle arendamine.• Hingamis-, hääldus- ning diktsiooniharjutused.• Intonatsioonipuhtus.• Muusikalised teadmised ja oskused.• Meetrum ja rütm: taktimõõdud 2, 3, 4; uus rütmivorm TA-A..• Rütmiimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele.• Meloodia: relatiivsete astmete SO, MI, RA kinnistamine, JO tundmaõppimine.• Muusika kuulamine: lastelaulud ja instrumentaalsed karakterpalad.• Muusikažanrid marss, polka, valss.

Õppetöö rõhuasetused II kooliastmes

II kooliastmes pööratakse tähelepanu laulmisele ning liikumisele muusika rütmis (liigutused kehaga, käega, liikumine ruumis).

Rütmipillide tegemiseks kasutatakse käepäraseid looduslikke materjale, nende valmistamisel kaasatakse vanemate klasside õpilasi.

Laulude valikul arvestatakse laste kõne mõistmise taset ning võimalikke hääldeprobleeme. Laulmisel rõhutatakse täpset ja selget diktsiooni, välditakse ülikiiret artikuleerimist vajavaid laule.

Tutvustatakse Eesti hümni, õpetatakse seda kaasa laulma. Laulusõnade mõistmiseks tehakse koostööd eesti keele õpetajaga.

Sotsiaalset suhtlemist ja kaaslastega arvestamise oskust kujundatakse laulumängude abil. Muusikatunnis õpitud laulu- ja tantsumänge soovitatakse mängida ka teistes ainetundides ning klassi- ja koolipidudel.

Taotletavad õpitulemused II kooliastmes - 3.–5. klassis

4. klassi lõpuks õpilane:	5. klassi lõpuks õpilane:	6. klassi lõpuks õpilane:
<ol style="list-style-type: none">1. laulab peast 5–6 laulu vaba ning kõlava tooniga, selge diktsiooniga, muudab laulmise ajal hääle tugevust;2. tunneb 3-osalist taktimõõtu, seostab seda valsi rütmiga;3. teeb vahet marsil ja valsil, valib õige liikumisviisi;4. tunneb rütmivältust TA-A-A, tunneb selle ära õpitud laulus;5. mõistab terminite valss, orkester, orkestrijuhut tähendust;6. eristab puhkpillide mängu keel- ja löökpillide mängust;7. laulab Eesti hümni (laululehelt);8. mängib laulumänge (sh paaride vahetusega).	<ol style="list-style-type: none">1. laulab peast 5–6 laulu, laulab vaba ning kõlava tooniga, selge diktsiooniga;2. teeb vahet 2- ja 3-osalisel taktimõõdul;3. lahendab lihtsamaid rütmülesandeid 2/4 taktimõõdus;4. tunneb tuttavas laulus rütmi TAI-RI, imiteerib mingil rütmipillil;5. saab aru väljenditest valjult, vaikselt, valjenedes, vaibudes ja muudab oma hääle tugevust vastavalt;6. iseloomustab kuulatud muusikat: vaikne, vali, rõõmus, kurb;7. teab mõnd eesti heliloojat, nimetab mõnd lastelaulu;8. laulab kaasa Eesti hümni.	<ol style="list-style-type: none">1. tunneb õpitud rütmstruktuure lauludes, muusikas;2. eristab kõrget ja madalat mees- ja naishäält, nimetab koori häälerühmi;3. tunneb levinumaid rahvalaule, rahvalaulu liike;4. laulab regilaulu, teab regilaulu esitamise traditsioone;5. tunneb eesti olulisemaid rahvapille (nii välimuse kui ka kõla järgi), teab nende nimetusi;6. teab mõningaid olulisemaid fakte eestlaste laulu- ja tantsupeost;7. tunneb ja eristab duur- ja moll-helilaadi.

Õppesisu

4. klass	5. klass	6. klass
<ul style="list-style-type: none">• Laulmine ja hääle arendamine.• Hingamis-, häälde- ning diktsiooniharjutused.• Intonatsioonipuhtus. Muusikalised teadmised ja oskused.	<ul style="list-style-type: none">• Laulmine ja hääle arendamine.• Hingamis-, häälde- ning diktsiooniharjutused.• Intonatsioonipuhtus. Muusikalised teadmised ja oskused.	<ul style="list-style-type: none">• Laulmine ja hääle arendamine.• Hääle kõlavuse, ilmekuse ning hääle individuaalsete omaduste (tämb, diapasoon) arendamine.• Eesti rahvalaulud, rahvaste laulud.• Muusikateadmised ja oskused.

<ul style="list-style-type: none"> • Meetrum ja rütm: taktimõõdud 2, 3, 4; uus rütmivorm TI-RI-TI-RI. • Rütmiimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele. • Meloodia: kõik relatiivsed noodiastmed JO, LE, MI, NA, SO, RA, DI, JO . • Laulmine käemärkide järgi ja meloodia liikumise suuna kujutamine (kätega, joonega tahvlil jne); • Muusika kuulamine: lastelaulud ja instrumentaalsed karakterpalad. • Mõisted orkester, orkestrijuh, dirigent. • Muusikažanrid marss, polka, valss. 	<ul style="list-style-type: none"> • Meetrum ja rütm: taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4; uus rütmivorm TAI-RI. • Rütmiimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele. • Meloodia: relatiivsed noodiastmed JO-JO • Laulmine käemärkide ja rütmiseeritud astmenimede järgi; • Meloodia liikumise suundade kujutamine (kätega, joonega tahvlil jne); • Algteadmised noodikirjast. • Muusika kuulamine: lastelaulud ja instrumentaalsed karakterpalad. • Mõisted orkester, orkestrijuh, dirigent. • Muusikažanrid marss, polka, valss 	<ul style="list-style-type: none"> • Meetrum ja rütm: taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4; rütmivormid, eeltakt. • Rütmiimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele. • Meloodia: relatiivsed noodiastmed JO-JO • Duur ja moll-helilaad. • Muusika kuulamine: eesti rahvalaulud, -tantsud, -pillid . • Muusika esitajad, hääleliigid, kooriliigid. • Eesti tuntumad lauljad, dirigendid.
--	---	--

Õppetöö rõhuasetused III kooliastmes

Õpetegevuses tuginetakse kujunenud oskustele, esmaseks on muusika tegemisest või kuulamisest positiivsete emotsioonide saamine.

Arendatakse rütmi- ja meloodiataju, muusikalist maitset, silmaringi.

Pööratakse tähelepanu rahvusmuusikale, kujundatakse hoiakut seda hoida, arendatakse soovi osaleda kultuuriüritustel.

Õpetaja suunamisel kuulatakse ühiselt erineva raskuse ja keerukusega muusikat.

Õppeprotsessi mitmekesistatakse interaktiivsete õppematerjalidega ning kasutatakse infotehnoloogilisi-kommunikatiivseid võimalusi.

Arendatakse edasi laste individuaalseid muusikalisi võimeid, korraldatakse üritusi esinemiskogemuste andmiseks (laul ning pillimäng; esinemine solistina, ansambelis, kooris).

Tutvustatakse eri ajastute muusikat, tuntumaid heliloojaid ning dirigente Eestis.

Õpitakse tundma muusika eri žanre, kuulatakse muusikat, võimaluse korral külastatakse ühiselt kontserte või teatrietendusi.

Taotletavad õpitulemused III kooliastmes

7. klassi lõpuks õpilane:	8. klassi lõpuks õpilane:	Põhikooli lõpetaja:
<ol style="list-style-type: none">1. tunneb ja võrdleb uuemat ja vanemat rahvalaulu;2. tunnetab rõhulist osa $\frac{3}{4}$ rütmis, seostab seda vastavate liigutustega;3. oskab nimetada hääle- ja kooriliike;4. eristab kõrget ja madalat mees- ja naishäält, nimetab neid;5. teeb muusika kuulamisel vahet kooriliikidel, nimetab neid;6. tunneb rahvapille, nimetab neid;7. teab, mis on häälemurre, tunneb häälehoiu põhimõtteid ja rakendab neid häälemurde perioodil.	<ol style="list-style-type: none">1. laulab peast 5–6 laulu;2. laulab pingevalt, laulab õige hingamise ja selge diktsiooniga;3. tunneb taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4. Oskab lahendada neis rütmülesandeid;4. tunneb helivältusi ja rütme TA, TI-TI, TAI-RI, TIRI-TIRI, TI-TIRI, TIRI-TI, TA-A, TA-AA, TA-A-A-A ja pause;5. on tutvunud viuli- ja bassivõtmega;6. tunneb järgmisi muusikžanre: ooper, operett, muusikal, ballett, sümfoonia;7. teab pillirühmi sümfooniaorkestris;8. on tutvunud tähtnimetustega;9. on tuttav nüüdismuusikaga.	<ol style="list-style-type: none">1. laulab pingevalt tuttavaid lihtsa meloodiaga laule;2. nimetab õpitud levinumaid muusikapalu;3. on omandanud muusika kuulamise ja musitseerimise kogemuse;4. tunneb ja suudab kaasa koputada levinumaid rütmstruktuure (2/4, 3/4, 4/4);5. väärtustab eesti rahvamuusikat ja oskab nimetada eesti rahvapille

Õppesisu

7. klass	8. klass	Põhikooli lõpetaja
<ul style="list-style-type: none">• Laulmine ja hääle arendamine.• Hääle kõlavuse, ilmekuse ning hääle individuaalsete omaduste (tämb, diapasoon) arendamine.• Eesti rahvalaulud, rahvaste laulud, kaanonid.• Ühehäälsed, paigutise kahehäälsusega laulud.• Muusikateadmised ja oskused.• Meetrum ja rütm: taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4; rütmivormid, eeltakt.• Rütmiimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele.• Meloodia: relatiivsed noodiastmed jo, le, mi, na, so, ra di, jo• JO- ja RA-lõpuline astmerida.• Duur- ja moll-helilaad, kolmkõlad.• Muusika kuulamine: eesti rahvalaulud (regilaul, uuem rahvalaul), -tantsud, -pillid, -laulikud.• Muusika esitajad, hääleliigid, kooriliigid.• Eesti tuntumad lauljad, koorid, koorijuhid	<ul style="list-style-type: none">• Laulmine ja hääle arendamine. Häälehoid häälemurde perioodil.• Ühehäälsed, paigutise kahehäälsusega laulud.• Meetrum ja rütm: taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4, C.• Taktimõõtude 3/8, 6/8 tutvustamine seoses lauludega.• Rütmiimprovisatsioonid, kaasmängud.• Meloodia: viiulivõti; helikõrguste absoluutväärtused ja nende seostamine relatiivsete astmetega.• Bassivõtme tutvustamine.• Muusika kuulamine: pillid, orkestriliigid. žanrid ooper, operett, muusikal, ballett, kontsert, sümfonia;• jazz- ja rockmuusika; eesti levimuusika (R. Valgre, U. Naissoo, A. Oit jt).• Lühiülevaated heliloojate elust ja loomingust	<ul style="list-style-type: none">• Laulmine ja hääle arendamine. Häälehoid häälemurde perioodil.• Ühehäälsed, paigutise kahehäälsusega laulud.• Meetrum ja rütm: taktimõõdud 2, 3, 4, C.• Taktimõõtude 3/8, 6/8 tutvustamine seoses lauludega.• Rütmiimprovisatsioonid, kaasmängud.• Meloodia: viiulivõti; helikõrguste absoluutväärtused ja nende seostamine relatiivsete astmetega.• Alteratsioonimärgid diees ja bemoll